

No et faràs imatges (Ex 20:4-6)

per Pedro Puigvert

Podríem elaborar una història de la raça humana seguint la història de la idolatria. Cada ètnia i cada generació creen els seus propis ídols. La nostra societat està impregnada pels ídols més diversos i la civilització no ha pogut acabar amb ells, sinó que ha creat altres nous que substitueixen als antics.

Per què Déu va distingir entre fer ídols i no tenir déus aliens? Podria fer l'efecte que cometre pecat d'idolatria significa trencar l'adoració del Déu únic. Però Déu no es repeteix innecessàriament.

El primer manament estableix la classe de Déu al que devem adorar: ell és l'únic, mai ha hagut ni haurà altre com Déu. La classe de Déu que ens mostra la Bíblia no és la d'un ésser que es posa per sobre dels altres déus que han estat creats per la imaginació humana, com Zeus que ocupava el primer lloc en els panteons grecs, sinó que el Déu de la Bíblia és l'únic Déu i els altres no són déus.

El segon manament estableix la prohibició de fer imatges o ídols perquè en temps de Moisès, les nacions que vivien prop d'Israel, tenien ídols. Mantenien una quantitat respectable de deïtats i per sobre de totes elles estaven EL (el Senyor dels déus), BAAL, terme que servia per a designar a tots els déus (o Hadad –nom propi- el déu de la tempesta) i DAGÓN, el déu del gra adoptat pels filisteus com cap del seu panteó.

Havia també deesses: ASERÀ, esposa del, al que li va donar una família molt nombrosa, uns setanta déus i deesses menors. S'al·ludeix a ella en 1 R. 18:19 i 2 R. 21:7 el culte de la qual va ser introduït a Israel per Jezabel i Manasés. Fill i nét de L'i ASERÀ, era BAAL, el qual rep diversos noms: ZABUL (exaltat), senyor de la terra, senyor del cel i el genet dels núvols. El gran enemic de BAAL, era MOT, la Mort, en les mans de la qual va caure i va ser mort.

L'esposa de BAAL era ANAT deessa de l'amor, la guerra i la fecunditat. S'assemblava a ASTARTÉ I ASTORET, com es coneix en el AT a les deesses de la fecunditat. Cada déu es representava amb la seva forma física i aquest era l'ídol. Els antics no podien creure en un Déu que no pogués ser vist i aquesta era precisament la singularitat de la fe d'Israel i del segon manament.

1. No et faràs imatge, perquè redueix a Déu per a manipular-lo

Déu va començar els deu manaments amb no tindràs déus aliens, perquè sabia que l'home anava a creure en Déu o en déus i, per tant, devia saber quin era l'únic veritable.

Va afegir després el segon manament perquè sabia que l'ésser humà seria procliu a no admetre la seva grandesa per temor i voldria reduir-lo a una grandària que ho pogués manejar al seu gust. Així que va agafar fang, pedres i troncs per a fer-se déus de grandària humana. És a dir, Déu va donar el segon manament per a protegir el primer.

La història del vedell d'or de Ex. 32 ho demostra. El poble volia a Déu, havien escoltat la seva veu, havien vist els llampecs i escoltat els trons en el Sinaí i estaven impressionats, però tot això era massa per a ells, volien un déu que poguessin veure i tocar, un déu que poguessin manipular i controlar. Amb l'or recollit van fer una figura que era la d'un vedell a semblança de APIS, el toro adorat a Egipte com símbol de fertilitat i força, encara que era un animal viu.

Aquest desig de visualitzar a Déu és el mateix que s'amaga després de la majoria

No et faràs imatges (Ex 20:4-6)

per Pedro Puigvert

d'imatges de Jesús, Maria i els sants en el culte catòlic. Algú ha dit que "la idolatria és la pintada del diable sobre l'ànima del adorador d'ídols". D'aquí la burla dels profetes del AT (Is. 44:9-20).

2. No et faràs imatge, perquè comporta perills

Bàsicament un ídol és una representació de Déu, un objecte de devoció religiosa que suplanta a Déu conscient o inconscientment.

El segon manament no està en contra de la pintura o de l'escultura fetes amb intenció decorativa com obres d'art, sinó en contra del desig de convertir-les en objecte de veneració. Tampoc és una prohibició a fer tot tipus d'imatges, com alguns duent-lo a l'extrem, no fan fotografies.

En l'origen es referia a ídols de les nacions (1 Cr. 16:26) i quan Pau escriu als Colossencs, el significat de la paraula s'havia ampliat a qualsevol cosa que es converteix en el centre i la meta de la nostra vida (Col. 3:5-8). En qualsevol cas, el segon manament no s'oposa solament a l'adoració dels ídols, sinó també a fabricar-los, perquè àdhuc sense tenir la intenció d'adorar-lo pot convertir-se en el seu objecte a causa de la nostra naturalesa caiguda.

Fixeu-vos el que va ocórrer a Israel amb la serp de bronze que Déu va manar fer a Moisès (Nm. 21:4-9). Va ser convertida en un ídol i finalment va haver de ser destruïda per Ezequies (2 R. 18:4).

Una mica semblant va ocórrer amb les imatges dels temples pagans després de la caiguda de Roma. Els cristians van ocupar els temples abandonats i van canviar el nom de les imatges: Zeus va anar Crist i Isis Maria, amb l'objectiu d'utilitzar-los d'ajuda visual i van acabar per adorar-los.

En les esglésies orientals van fer una mica semblant amb les icones que són pintures i no escultures. El purità Thomas Watson ens recorda que "el primer manament va dirigit contra l'adoració d'un déu fals i el segon contra l'adoració del Déu veritable de manera falsa".

El cristianisme ha usat símbols com el peix i el Senyor ens va deixar el pa i el vi, i el baptisme, ja que són elements difícils de convertir en ídols perquè es tiren o es trituren, però avui existeix el perill de caure en a la idolatria quan els quals van a buscar l'aigua del Jordà per a batejar-me, li atribueixen un poder especial, o els quals converteixen la substància del pa i el vi en la substància del cos i la sang de Crist.

Avui, alguns usen teles beneïdes per un evangelista remeier, veles, oli sant, flors, revistes, llibres, etc. Són els nous ídols.

No et faràs imatges (Ex 20:4-6)

per Pedro Puigvert

3. Per què prohibeix Déu la idolatria?

En vista del terrible advertiment de Ex. 20:5 és important la prohibició perquè es desprèn d'ella diverses coses:

1. Déu és un Déu gelós.

Això significa que ell protegeix el seu honor i és intolerant amb la desobediència. Vol que li adorem només a ell ja que és la única forma que podem realitzar-nos espiritualment amb pau i satisfacció. Hem estat fets per Déu i per a Déu i qualsevol altra cosa és un sucedani i una burla a Déu.

2. Degrada la vida humana.

Va començar en el Edén quan l'home va voler ser com Déu i adorar-se a si mateix (Nova Era). Pau, en Ro.1:18-32, descriu el declivi moral de la societat del seu temps adoptant la idolatria com religió. Van començar per suprimir l'evidència de Déu en la creació (vv.19-21) i substituir la glòria de Déu per ídols (vv. 21-23). El resultat va ser rebutjar la veritat, la impuresa sexual, conductes lèsbiques i homosexuals, avarícia, engany, malícia, assassinat, murmuració, orgull, etc.

3. Arruïna a les generacions futures.

Encara que cadascun pateix pels seus propis errors, no hi ha dubte que de vegades els fills sofreixen les conseqüències del pecat dels pares per la llei de causa i efecte. Pot ser des de guanyar diners fins al consum de drogues i les seves seqüeles. La tercera i quarta generació no és el límit, sinó que continuarà, el que només pot ser trencat pel penediment.

Conclusió

Mentre la idolatria degrada i humilia aquest manament està aquí mostrar-nos que Déu té una mica millor per a nosaltres. Ell dignifica al ser humà a l'ordena-li que abandoni els ídols i li adori només a ell. AL llevar-nos els ídols no ens deixa buits, sinó que ens convida a adorar-li de la manera que sempre va voler. SOLI DEO GLORIA.